

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veja po posti prejeman, za avstro-egerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veljá znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po posti prejeman za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri-

stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Sprejeli smo sledeče pismo, da ga objavimo v svojem listu.

Slavnemu volilnemu odboru ptujskega okraja!

Jaz se odpovem predsedništvu ptujskega volilnega odbora, kateri se je bil izvolil pri volilnem shodu v Ptiji dne 11. maja t. l. in kateri je tačas g. M. Hermana bil za kandidata proglašil. Ob enem stopim iz tega odbora, ker za kandidata tako imenovane „pravne,“ prav za prav pa **reakcijonarne** stranke agitativi ne morem.

V Ptji, 25. junija 1873.

Dr. J. Ploj, odvetnik.

## Ustavoverna stranka

ne uživa posebno veselih dnij. Še nij dve leti kar se je polastila zopet vlade, pa se že vsa tla tresejo pod njo. Denarni potres na borzi, kjer so vladali ustavoverci in „chabrus-ovci“, je imel in ima še vedno strašne nasledke. Nij namreč mogoče krizo zagovoriti in ustaviti, da si vlada vstavlja bankakto, in dela pomočne odbore. Kakor kužna bolezen se je ta kriza ujela v kri in meso trgovstva in obrstva v Avstriji. Da so pa sleparstva, ki je to bolezen prouzročilo krivi le ustavaki, ki so ga iz svojega državnega zpora, od svoje vlade, po svojih voditeljih podpirali: to nij neznano ostalo, temu se ponavlja bolj in bolj ter mora do najviših krogov priti. Kakor se zdi, nesreče žalibog še nij konec, ki nastaje iz več ko lehkomišljenega denarnega ravnjanja, ki se je

na borzi pod očmi vlade godilo. Poleg tega bode padalo tudi zaupanje do stranke, ki je dozdaj na vlasti bila, pa le take sadove svoje politike pokazati more.

Svetovna razstava je bila že davno pred svojim odprtjem napovedana kot zato namenjena, da viadanje ustavovernega ministerstva osvetli in poveličava. — A zastonj čaka krasna razstava, ki je našo državo stala toliko milijonov, polnih prostorov tujcev. Obiskovanje je nad vse pričakovanje strašno slabo.

Volilno reformo je ustavoverna stranka od nekdaj zaznamnjala kot edino zdravilo, kot rešno znamenje za sebe. Zdaj imajo volilno reformo, a komaj se je volilno gibanje začelo, že se je pokazal v ustavoverni stranki sami razpok, ki utegne s časom vse drugačne stranke roditi. Ojačilo se ustavoverstvo pač tudi nikder nij. Volilna reforma je utegne na vse zadnje biti še kletev namestu blagoslova, čeravno se Slovani ne moremo pohvaliti, da se je pri razredbi volilnih okrajev in števila poslancev z nami pravično ravnalo.

Pogledimo samo, kako čudno, skoro smešno, se ustavoverci vedejo nasproti u-ganki: ali Čehi pojdejo v rajhsrat, ali ne? Videti jim je med vrstami, da se enega kakor drugega boje. Če Čehi ne pridejo, potem imajo ustavoverci zopet le kosorép državni zbor, ki je torej v smrtni nevarnosti; — ako pa Čehi pridejo, utegnejo s časom z drugimi federalisti vred večino zadobiti, in to je še večja nevarnost.

Sram jih je, nevarnost povedati, da bi jim ljubše bilo, če Čehov nij, za to se de-

lajo, kakor bi jih veselil obrat mišljenja na Češkem; za to je zadnje dneve brošura necega Lukeža, ki svetuje Čehom, naj ido v državni zbor, vsem novinam na dnevnem redu. Ugajalo bi jim le eno, — da bi Čehov in Slovanov v obče sploh ne bilo. — Tako se krivična načela in krivični sistemi sami razjedajo in gredo svojemu gotovemu koncu nasproti. Naposled vendar pa še morda pride na mestu ustavovernosti — pravičnost.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 27. junija.

**Konfiskacije** ne zadevajo več samo slovanskih in opozicionalnih listov, temuč državni pravdinci že začenjajo po strogo ustavovernih časopisih segati, ako v njih najdajo kako naj si bode tudi pohlevno grajo katerega ministra. Mirna graška „Tagespost“ je bila 25. t. m. konfiskovana, v kratkem času drugokrat, ker je pisala o nekem ukazu general-komandanta Marociča, kateri je izdal poveljniški ukaz oficirjem da ne smejo v časnike pisati in da morajo nadzorovati take „individue“ pri vojaci, kateri bero časnike. Enaka osoda je zadeila „Morgenpost“ v Dunaji, iz istega uzroka. Bodo saj nemški listi iz lastne skušnje vedeli, kako deje, če pogradi policija vse liste.

**Finančni odbor ogerskega državnega** zobra je razpravljal postavni načrt o porabi ostalega kredita lanskega leta in o pokritiji nepričakovanih stroškov tekočega leta. — Odgovor hravtske regnikolarne deputacije ogerski depucaciji je bil 25. junija vprito ministerskega predsednika oddan. Po prebranem odgovoru je ogerska deputacija sklenila, s hrvatsko skupno sejo imeti kakor so Hrvati želeli.

## Listek.

### Nadepoln.

(Spisal Baptista.)

Jaroslav Pogolovski je bil eden tistih, o katerih pravijo, da so nadepolni mladenci. Tega pa on sam do svojega osemnajstega leta nij vedel, in niti drugi. Ko je bil, se ve da, ne po svojej zaslugi, dospel do tistih let, katerim Nemec daje karakteristično ime „Flegeljahre,“ propadel je njihovej britkej osodi, katere se nas je še malo „izobraženih“ bornih zemljyanov rešilo: jel je pesmariti. In ko je bil vgledal vtripajočega srca prvi svoj „opus“ tiskan, dvignil je svoje poetično obliče za celo ped višje, hodil trdo, kakor bi bil kol pozrl — drugi so djali, da to zarad utrudljive ježe na Pegazu, — govoril malo in to v nekakem sentimentalnem glasu, — kajti stalo je črno na belem v „Novicah“, da je on — namreč Jaroslav Pogolovski, — nadepoln mladenc.

Pravo njegovo ime je bilo sicer: pohle-

ven Miha Maček, a zarad skromnosti in mrzlega glasu tega priimka izvolil si je gori navedeno — rojstvena hiša njegova je bila pod Golovecem, — skrbel je pak sam zato, da so ljudje, brigajoči se za razvitek našega slovstva, znali, kdo se skriva za ono odejo.

Jaroslav je stal na lestvi do prvaštva v pesništvu — seveda stoprv na prvem klinu, — a kaj dé to — s klina na klin se urno pride, in marsikedo, ki že stoji na vrhu, ne ve, kako je tja dospel.

Iz hvaležnosti do prvih spoznalcev svojih zmožnosti se je naš junak ravnal dolgo časa po pravilih Preširnovega pisarja; a lepega pomladnega dne, ko je vtrpala v radosti vsa narava, je obsenčil tudi njega nekakov „liberalen“ duh v idealnem obrazu boga Amorja — in nadepolnost Jaroslava Podgolovskega je visela na lasu, in še ta... pa povejmo rajše, kako se je vse to vršilo.

Kakor smo že omenili, bil je Jaroslav doma v mestu, in mnogokrat mu je trla bolest srce, da mu nij dano uživati poezije in prijetnosti življenja na kmetih. Ko je

torej nekega jutra v postu prav melanholično prebiral Horacijev: Beatus ille, qui procul negotiis —, naš junak je bil tedaj še osmošolec — se odpro vrata, in pismenos mu poda list, katerega prebravši Jaroslav veselja kvišku poskoči, kajti tu je bilo zapisano, da bode strijcu Matiju prav prijetno, ako hoče stričnik Miha — ali kakor mu tu pravimo Jaroslav, — s katerim se že dvanajst let videla nijsta, prihodnje velikonočne počitnice na strijčevem posestvu prebiti.

To posestvo pa je bilo v lepem kraju na Dolenjskem — in vinogradi, ptički, zlato solnce, „bleda“ luna, šumljanje voda — vse, oj vse se je medlo po Jaroslavovih možganih. Jel je strijca Matija ko Mecena slovenskega slovstva čisliti — kajti koliko pesni se bode dalo „skovati“ v krasnej naravi!

Teden pozneje, na evetno saboto, že vidimo našega junaka peš potujočega na Dolenjskem zaviti z glavne ceste na stranski kolovoz, po katerem je velel kažipot proti vasi — bivališču dobrotnega strijca Matija.

(Dalje prih.)

## Vnajme države.

**V francoski** narodni skupščini je bila v torek razprava o interpelaciji poslanca Leroyerja zarad prepovedi civilnih pogrebov v Lijonu po 7. uri zjutraj. Interpelant je v ostrih izrazih grajal to prepoved, ker škoduje svobodo vesti in je nepostavna. Prepoved spominja na znane določbe Ludvika XIV. ob času dragonad. Vojni minister zagovarja načelo, da se vojaki ne smejo udeleževati civilnih pogrebov. Na to se oglaši minister notranjih zadev, Beulé, ter pravi, da treba revolucionarne načela zatirati. Ko je potem še poslanec Pressense odgovarjal na to ministerijalno izjavo, je sprejela skupščina s 422 glasovi sledeči dnevni red: „Ker tu ne gre za načela vestne in verske svobode (?), katere je narodna skupščina zmirom spoštovala, pritrdi skupščina vladnemu mnenju, ter prestopi na dnevni red.“ Poslanci levega središča so bili sicer predlagali drug dnevni red, ki pa nij bil sprejet. Dasi je vlada na ta način formalno zopet zmagala, je napravil vendar govor Leroyerov globok vtis. Minister Beulé pa je vlado zopet jako slabo zagovarjal.

Po poročilu narodno-gospodarskega tednika „Ekonomiste Français“ je novi finančni minister Magne predlagal najvišjemu svetu za kmetijstvo, obrtnijo in trgovino sledeče nove davke: upeljavajo desetnine od prevožnin na železnici, znesek 35,000.000 frankov; povišanje prevožnine čez Kanal za polovico, 4,500.000 fr.; upeljavajo davka od soli, ki se rabi za fabriciranje sode 11,000.000 fr.; davek od metalov (svinca, kupra, cinka), 10,000.000 fr.; davek od stearina 15,000.000 fr.; davek od izdelanih tkanin 100,000.000 fr. Vsi ti davki bi donašali po tem takem skupaj 175,500.000 fr., s katerimi hoče Magne poravnati deficit za leto 1874, ki je preračunjen na 170,000.000 fr. Generalni sovet je večino teh predlogov zavrgel, priporoča pa, da se odpravi s postavo od 12.

julija 1872 upeljani davek od surovin, da se nove trgovske pogodbe, katere je sklenila vlada 5. novembra 1872 z Anglijo in 5. februarja leta 1872 z Belgijo, ne predlagajo v narodni skupščini v potrjenje, nego da naj se vlada pogaja, da ostanejo doseganje tarife veljavne še za naprej. Generalni sovet je po tem takem akceptiral načela svobodne trgovine.

**Italijanski** parlament je zavrgel v seji 26. junija s 157 glasovi dnevni red, v katerem je ministerstvo terjalo, naj zbornica glede na denarno stanje države nemudoma razpravlja finančne predloge ministra Selle. Predsednik ministerstva, Lanza, je na to izrekel, da bo naznani kralju izid glasovanja ter potem naznani zbornici ministerski sklep. Kriza je tedaj gotova.

Vladni list „Gazzetta Ufficiale“ prinaša v listu od srede kraljevinski dekret, ki ukaže izvrševanje klošterske postave.

**Nemški** državni zbor je dokončal v sredo svoje letošnje delovanje. Sklenil ga je, ker je cesar Viljem še zmirom bolehen, knez Bismark. V svojem večmesečnem delovanju nij zbor razen znanih cerkvenih postav skoraj ničesar dovršil, kar pa nij čudo pri sedanjih ustavnih razmerah na Nemškem. — Bismark je dobil odpust, ter se poda neki takoj po sklepu državnega zборa v Varzin. Cesar Viljem je nekoliko okreval in se poda 5. julija v gaščanske toplice.

Izid občnih volitev za generalni sovet v Elzasu in Lotaringiji je celo Nemci osupnil, dasi se nijsa nadejall drugačnega. Res, da je bila udeležba le mlačna — ker pa nij čudo pri političnih razmerah, kakoršne so sedaj ondi — a izvoljeni so bili povsod z veliko večino samo odločni nasprotniki Nemcev. Alzاسijanci se spominjajo srečnih časov, katere so doživelji pod francosko vladom, ko ste cveteli kupčija, obrtnija in kmetijstvo. Ako primerjajo ono dobo z obsed-

nim stanom pod prusko vladom, jih pač nij teško izvoliti.

**Perzijanskemu** šahu na čast je bila 25. t. m. v Londonu velika parada 7000 mož, pri kateri je bila navzoča tudi kraljica Viktorija, princ Valeški in ruski carjevič naslednik. Šah ima po tem takem prilike dovolj, opazovati svoje indiške sosedne v „lastni hiši“.

## Dopisi.

### Iz Idrije

23. junija [Izvir. dop.] Praznovali smo rudarski praznik sv. Ahacijo, kakor je to vsako leto navada. V našem gledališči ste se 21. junija predstavljal dve igri: slovenska: „Eno uro doktor“. Ta igra bi bila mogla boljše igrana biti. Vendar so nekateri posebno Škrjanec svojo nalogo dobro rešili. Premalo je bilo vaj. Druga nemška igra „Er ist nicht eifersüchtig“ je bila pa prav slaba. Diletantje se nijsa bili naučili. Pa to naj sodijo nemškutarji, mi se brigamo le za slovenske igre. — Drugi dan 22. jun. je bil naš sv. Ahac. Ta praznik se je z veliko slovesnostjo praznoval. Vreme je bilo lepo. Božje službe in procesije ne bom popisaval, — naj kratko rečem da je bilo vse veliko. Vihrane so narodne zastave. Petje bi lehko bolje bilo, ko bi se naš organist G. bolj brigal zanj, in zato, da se napravi pošten in dober moški in ženski zbor. — Pri priliki te svečanosti so bila kasneje tudi napijanja. Naš novi nemškutarji župan Perlič je napil cesarju trikrat „hoch“, dalje uradnikom idrijskim „hoch“ in idrijskim meščanom (der Bürgerschaft) je napil „ein lebewohl“ — (t. j. bog vas Idrijčane nesi ka-

## Razredne tarife za Štajersko od

(Obrok za reklamacije)

Cenilni okraj	Razredni predel	G o z d i							Jezera, močvirji, ribniki		
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	I.	II.	III.
Bruck na Muri .	I. gld.	3.60	2.80	2.—	1.20	—.80	—.50	—.25	—	—.30	—
	II.	3.60	2.40	1.60	—.80	—.50	—.30	—.20	—	6.75	—
Celje I. { Konjice in Šmarje .	A	3.20	2.20	1.60	1.—	—.60	—.30	—	—	—	—
	B	2.—	1.20	—.80	—.50	—.25	—	—	—	—	—
Celje II. { Gornji grad, Vranske, Celje in Lasko .	A	2.60	1.80	1.30	—.90	—.60	—.25	—	—	—	—
	B	”	1.90	1.40	—.80	—.40	—.20	—	—	—	—
Nemški Landsberg .	I.	5.50	4.50	3.60	2.80	1.80	—	—	8.—	5.50	—
	II.	3.50	2.40	1.60	—.90	—.60	—.25	—	—	—	—
Feldbach . .	E	5.50	4.50	3.20	2.—	—.80	—	—	8.—	4.—	—
Gradec (okolica)	I.	6.50	5.25	4.—	3.20	2.40	1.80	—	10.50	8.50	—
	II.	6.—	4.75	4.—	3.20	2.40	2.—	1.60	5.25	2.40	—
Gradec (mesto)	III.	3.—	2.—	1.60	1.20	—.80	—.60	—.25	—	—	—
	E	8.—	6.50	4.50	—	—	—	—	19.—	9.50	—
Hartberg . .	I.	3.60	2.40	2.—	1.20	—.80	—.60	—	5.50	3.20	—
	II.	2.80	2.—	1.20	—.80	—.60	—.30	—.20	—	—	—
Judenburg . .	III.	2.—	1.20	—.80	—.60	—.30	—.20	—	—	—	—
	I.	2.40	1.60	1.20	—.80	—.50	—	—	1.30	—	—
Lipnica . . .	II.	1.60	1.20	—.90	—.60	—.30	—.20	—	1.30	—.40	—
	E	5.75	4.75	3.60	2.70	2.—	1.10	—	8.—	—	—
Ljubno . . .	I.	4.—	3.20	2.40	1.60	1.20	—.80	—.50	3.20	—.65	—
	II.	2.80	2.—	1.60	1.20	—.80	—.50	—.25	3.20	—	—
Liezen I. . .	E	2.40	1.60	1.20	—.80	—.60	—.30	—.16	—	2.60	1.50
	I.	”	—	—	—	—	—	—	—	—	.65
Liezen II. . .	E	1.80	1.20	—.80	—.60	—.30	—.20	—.10	2.60	1.20	—.50
	I.	6.—	4.75	3.60	2.80	2.—	1.40	—	4.—	—	—
Ljutomer . .	I.	5.—	3.80	2.70	1.80	1.20	—.70	—	6.50	5.—	1.60
	II.	3.—	2.40	1.40	—.80	—.35	—	—	—	—	—
Maribor . . .	E	1.40	—.90	—.65	—.30	—.20	—.10	—	3.20	—.40	—
	I.	5.50	4.75	3.60	2.80	2.10	1.16	—.80	3.20	—	—
Ptuj . . .	II.	3.50	2.60	1.80	1.10	—.40	—	—	—	—	—
	I.	6.25	5.—	4.—	3.20	2.60	2.—	1.40	4.—	—	—
Radgona . .	E	3.—	2.20	1.60	1.10	—.65	—.30	—	—	—	—
	I.	1.80	1.30	—.80	—.50	—.25	—	—	—	—	—
Brežice (Kozje)	I.	3.—	2.20	1.60	1.10	—.65	—.30	—	—	—	—
	II.	1.80	1.30	—.80	—.50	—.25	—	—	—	—	—
Weiz . . .	I.	4.75	3.60	2.80	2.—	1.20	—.80	—	4.75	—	—
	II.	3.60	2.80	2.—	1.20	—.80	—.60	—.30	—	—	—
Slovenj Gradec	III.	2.20	1.60	1.20	—.80	—.50	—.30	—.20	—	—	—
	E	2.40	1.80	1.10	—.75	—.35	—.20	—	—	—	—

mor češ.) Mož se je menda bil zagoveril v svoji nerodnosti. Hotel je reči po švabsko „lebehoch“ (ali kaj tacega) pa je rekel „lebewohl“. — Torej to, kar misli. Ali pa je odkritosčen dovolj. Razumljivo! Kajti njega so tako samo uradniki volili za župana nam, ne pa mi Idričani. Mi ga ne maramo.

**Iz Notranjskega.** 25. junija.  
[Izv. dop.] Dragi bralec, gotovo si že marsikaterikrat potoval po železni cesti iz Gornje-Štajerskega proti jugu, prekoračil mejo na severni strani Maribora, do katere nemški narod prebiva in prostor prepusto Slovenscem. Ti nij sreč živahnejo tolklo, nijsi ne-navadno radost občutil, ko si mislil, da giblješ se na prostoru, v katerem so tvoji prateci bivali, posedajoči neoskrunjene narodne pravice, pa nijsi se tudi vsi tvoji duševni dobri čuti obladili, ko si bral na železniških postajah imena, katere bi Ti nikakor ne umel, ko bi ti ne bil kraj osobno poznan, ali si se toliko potrudil, slovenska imena v nemške (marsikater bi znalo tudi kitajsko biti, ker prestavljalcev imen slovenskih krajev nij vodila vednost, temveč ne-vednost ali gola samovoljnost), prestrojiti ali zapomniti. Mi Slovenci imamo pravico, zahtevati, da se saj k nemškim nadpisom na postajah tudi slovenski pridružijo, in potezati za to vpeljavo bila bi naloga dočasnih deželnih odborov v prvi vrsti, kar pa dozdaj še nij nobeden storil. Družba Rudolfove železnice, katera je že pred 2 leti končana, bila je pravična, ker na njenih postajah na Gorenjskem najdeš slovenske nadpise; južni železnici mora se pa o tej zadevi očitati, ker ona k pokvarjenemu imenovanju sta-

rih postaj in nadpisov ne pristavi tudi slovenskih, posebno tudi ne na postajah nove črte St. Peter-Reka, kjer se v goli Nemščini nadpisov poslužuje, ali v drugem Slavjanu nerazumljivem jeziku. Tako je zdaj postaja Klovče z nemškim nadpisom „Killenberg“, Trnovo „Dornegg,“ nekaj imen je poitaljančenih — med tem Matulje so Matuglie pisane.

Nadejati bi se bilo, da vsaj deželní odbor potrebne korake storí, da se nam Slovencem v tem obziru zadostuje.

Kakor je bilo slatiti, hotel je neki inženir, trd Nemec, kateri je poslopja na novi črti zidal, napraviti tudi slovenske nadpise, ali neki njegov pajdaš, slovenožerec, s prenemškim imenom, ga je pregovoril, da naj tega ne storí, in da on odgovornost prevzame. — Taka izjava se ne da na nobeden način opravičiti in je nesramna. Mi mu pak svetujemo, da oni gospod kmalu zapusti mu neljubo slovensko deželo in se svojim bratem zunaj v „raihu“ pridruži.

V Reki, kjer prebivajo razen nekaj lahov in pesti Madjarov, sami Hrvati, najdejo se na postaji nadpisi le v madjarskem in italijanskem jeziku, razglasili so madjarski-nemški-laški, tiskarnine madjarske-nemške, svi službeniki železniški morajo nositi ogersko uniformo.

Dragi slavjanski potovalec v Reko, kaj rečeš k temu, če se ti pripeti, da namestu v čakalnico ali izhod, v kakšni drugi neprijetni kraj prideš, če boš moral dolgo človeka iskat, da te bo o nadpisih v tebi razumljivem jeziku podučil?

Svečanost otvorjenja železnice je bila splošno suhoparna za ljudstvo, ker ona se

je le v višjih aristokratičnih krogih obhajala. Vabljeni bili so le neki bogatini rečanski, peljati po železni ci se tisti dan nobeden ni smel razen povabljenih, ne zastonj, ne za denar. Zelo čudno je, da na Kranjskem in Primorskem, po kateri zemlji skoraj vsa črta teče, niti enega nijsi našli, da bi vreden bil, z njimi v dotiko priti. — Kakšno postopanje Madjarov je to, če se pomisli, da tretji del stroškov plati država ta stran Litave, oni pa — nič.

Postaja trnovska odlikovala se je med drugimi posebno, ker ona bila je lepo okinčana, vibrare so tri velikanske slavjanske zastave z dobro pisanimi besedami „Živila Slovenija“ in „Živilo Jugoslovenstvo,“ kar gospodom Madjaronom in Nemcem gotovo nij bilo po godu.

### Domače stvari.

— **„Slovenski tednik.“** Prva številka „Slov. tednika“ se razpošle 4. julija in potem vedno vsak petek ena številka. Ker je cena listu tako niska, kakor dozdaj še nobenemu tedniku, upamo, da se bode oglašilo prav obilo naročnikov po vseh slovenskih deželah.

— (Na Ljubljanski semenj) 30. junija sme zdaj ko je živinska kuga na Kranjskem ugasnila tudi domača živina prigiana biti. Samo tega je treba, da vsak priganjač živine ima predpisani list soboj, da je živina zdrava.

— (Iz Motnika) se nam o letini piše: Strnena žetev je precej dobra. Le deževje kmetovalce preveč v košnji zadržuje. (Enaka je drugod po Kranjskem.)

## deželnega komisijona izdane.

do 12. julija 1873.)

P a š n i k i								P l a n i n e							
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
4.—	2.80	1.40	—.40	—	—	—	—	2.40	1.60	—.80	—.50	—.30	—.20	—	—
2.80	2.—	1.—	—.30	—	—	—	—	2.40	1.60	—.80	—.50	—.30	—.20	—	—
9.50	6.50	4.—	2.—	1.10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.25	2.70	1.60	1.20	—.80	—.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.—	3.60	2.40	—.80	—.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.50	3.20	—.80	—.40	—	—	—	—	1.—	—.50	—.25	—	—	—	—	—
9.50	6.50	4.—	3.20	1.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.—	2.40	1.60	—.80	—.40	—	—	—	1.70	1.10	—.80	—.60	—	—	—	—
11.—	8.—	3.20	1.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.50	4.75	2.80	1.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.75	3.20	1.80	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.90	1.60	—.65	—	—	—	—	—	1.60	1.30	—.80	—.50	—	—	—	—
1.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13.—	8.—	4.75	3.20	1.60	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.25	5.50	4.—	2.40	1.60	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.40	1.60	—.80	—.55	—.25	—	—	—	2.40	1.60	1.20	—.80	—.55	—.30	—	—
2.60	1.80	1.30	—.65	—.30	—.20	—	—	1.40	—.80	—.50	—.25	—	—	—	—
1.80	1.10	—.70	—.30	—.20	—	—	—	1.20	—.80	—.60	—.35	—.25	—.10	—	—
4.—	2.40	1.60	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.50	1.40	—.60	—.25	—	—	—	—	1.20	—.80	—	—	—	—	—	—
2.40	1.30	—.60	—.20	—	—	—	—	1.20	—.80	—.40	—.20	—	—	—	—
5.—	1.80	—.80	—.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.50	2.—	—.80	—.25	—.12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.—	5.—	3.20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.—	9.50	5.50	4.—	2.40	1.60	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.—	4.—	3.20	2.—	—.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.—	2.80	1.60	—.40	—.25	—	—	—	1.30	1.—	—.65	—.50	—.30	—.25	—.20	—.10
8.—	5.50	3.60	2.40	1.60	1.20	—.25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.75	3.20	2.—	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.—	6.—	2.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.—	6.—	3.20	2.10	1.20	—.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.75	2.80	1.40	—.40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.60	2.40	—.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.50	2.40	1.60	—	—	—	—	—	2.50	1.60	—	—	—	—	—	—
4.—	2.60	—.70	—	—	—	—	—	2.40	1.60	—.80	—	—	—	—	—
6.75	5.25	2.90	1.80	—.80	—.45	—	—	2.—	1.—	—.30	—	—	—	—	—

— (Iz Čabra) se nam piše: Članovi čabarske čitalnice se iskreno zahvaljujejo na bratskem in veselim dočekom članovom slavne čitalnice v Ložu dne 22. t. m. Živeli bratje Slovenci!

— (V Slatino) pri Rogatci je do 22. junija bilo za vsem prišlo 271 strank s 411 osobami. Med došlimi je tudi prevzvišeni vladika Strosmajer.

— (Od ptujskega polja) na Slovenskem-Štajerskem se nam piše 22. junija: Na našem obširnem polji misli vojno ministerstvo napraviti utrijen tabor, da se v njem vojaki vadijo za vojsko. Vendar stvar še nij dognana, ker po celem polji nij gričev, se tedaj nekaterim ne zdi pripraven kraj za vojaške vaje. 20. avgusta se bodo tukaj veliki manevri vseh vrst vojakov začeli.

— (Nesreča.) Presetnik Luka iz Stošec pri Ljubljani je v mestnem gozdu po nesreči pal pod voz. Kolesa so mu šla črez glavo in ga tako teško ranila, da je drugi dan umrl. — Furlan Josip, iz Postojne je v nedeljo po lastni nevkrenosti si roko prestrelil; 23. t. m. je bil prenešen v tukajšnjo bolnišnico, kjer so mu morali roko odrezati. — Tavzel Janez, pekovski fant iz sv. Vida pri Planini doma, je v nedeljo na Tivoli blizu Ljubljane iz gugalnice pal in se tako hudo ranil na glavi, da bode teško se ozdravil.

## Razne vesti.

\* (Prodaja cerkvenih dobrā na Laškem.) Po poslednjem izkazu italijanske generalne direkcije posestev so donesle prodaje cerkvenih posestev v Italiji državi: meseca maja 1873 5,671.085 frankov 58 cent., v prvih mesecih 1873 18,650.149 frankov 50 cent., od 26. oktobra 1867 do 31. decembra 1872 394,197.694 frankov 8 cent., in znašajo torej skupni doneski do 31. maja 1873 412,847.843 frankov 58 cent.

\* (Enajst tisuč cvetk na enem rožnem grmu.) Nek prijatelj cvetlic v Berolini je videl pri vrtnarju, ki ima izvrsten rožni cvet, izredno bogato cvetoč rožni grm. Vrtnar je trdil, da je na 30 let starem rožnem grmu 10.000 popk, česar mu pa oni nij hotel verjeti. Stavila sta, in vrtnar je dobil, kajti ima sedaj tisti rožni grm enajst tisuč cvetk.

\* (Kako hitro ptice letete.) Jastrebi in nekateri drugi ptiči prelete v eni uri blizu 30 milj, gagka (Eidergans) 14 milj. Količkor so opazovali, prehiti baje navadna vrana skoraj 5 milj v eni uri, torej bi lehko z železnim vlakom skusila se, ki ne leti s posebno hitrostjo. Navadna lastovka preleti okolo 16 milj v eni uri, hudournica trikrat toliko, torej 48 milj. — Sokol, ki ga je imel francoski kralj Henrik IV., je usel iz Fontenblo, in 24 ur potem so ga na Malti zopet vlovali — tedaj v daljavi nad tri sto milj! To je tedaj  $12\frac{1}{2}$  milje na uro, ako vzamemo, da je sokol brez počitka peruti gibal. Te živali ne leti nikdar po noči. Vzemimo torej najdaljši dan, tako raste hitrost, s katero je zrak razdeleval, na predkone 15 milj. Dajmo selivkam le 10 milj na uro, kako naglo pač morejo najdaljša potovanja dokončan! Ugodni vetrovi pospešijo jih pogosto za šest, osem milj na uro, da, zelo na trikrat tako velike daljine.

\* (Nemški gospodarji sužnjev.) Nemški narod je najomikanejši, pravijo Nemci. Pa nemški listi sami pripovedujejo, da je v Peru več nemških naseljencev, ki imajo še sužnje, katere z biči in revolverji k delu gonijo in strašno neusmiljeno žnjimi ravnajo. Ti sužnji imajo verige na sebi, dobrodo za jesti na dan samo po dva

fanta rajža in spijo v hlevih, katere čuvajo psi. —

## Narodno-gospodarske stvari.

— Minister notranjih zadev je razposlal ukaz dne 14. junija 1873 glede zbranjenja goveje kuge kot dodatek k postavi od 29. junija 1868. Po tem ukazu se mora tačas, kadar je bolna živila lastuina županova ali njemu v varstvo izročena, naznačilo o tem, da je živila zbolela, poslati onemu občinskemu svetovalcu ali odborniku, kateri ima župana zastopati.

— Razglašena je nova postava, kako se naj ravna proti postopačem, kateri nečejo delati in kedaj se smejo take osobe v posilue delalnice oddati.

## Poslano.

Vsaki dan je čitati v raznovrstnem časopisu o marljivem delovanju, o duševnem in gmotnem napredku mnogobojnih slovenskih društev; tu se snujejo nova društva, tam se prenarejajo stara, sedanosti nezadostjujujočih pravila. — Le o ž votarenji slovenskega učiteljskega društva se zastonj trudis ustreči svojej izvedavosti. Da to dveletno dete boleha — če že nij bojno — bo žalibog, vsakdo lehko uganil. Na pustni dan je imel odbor tega društva menda zadajo sejo (vsaj potej nij bilo brati niti povabila k shodu, niti poročila o shodu,) pa se tisto nekako slučajno, kajti povabila k tej seji nij bilo nikjer čitati. — Tu se je sklenila izdava nekega koledarja, menda za leto 1873. — Pol leta je pri kraji, a nas koledar z imenikom slov. šol in učiteljev še nij izlazil. „Le nikar se prenagli!“ (Ali je pa morda že za dobiti, da pa društvenki o njem nič ne vemo — tudi mogoče.) V pravilih tega društva se tudi bere v §. 2. b): „Društvo bo svoje družbenike spodbujalo, da pismeno odgovarjajo na zastavljenia vprašanja, ter je tako vnesalo za šolsko slovstvo“. Ta §. je vodstvo dosedaj menda tudi preziralo. — Društveni organ nij več zvest svojemu imenu „Učiteljski Tovarš“, pa tudi ne zadostuje kot zagovornik društva. Dvomiti je, da bi on s svojo bistroumnostjo še kakega specrega učitevja zdramil; kajti njemu samemu se že v meglem očesu mrtvaška sraga blišči. Tako

nedelovanje društva ne bode krepilo, pač pa vidno slab.

Vnanji ud sl. uč. društva.

## Opomenica.

**Konkurzi:** Pri okrajinah celnih komisijonih logatskem v Planini, Kamniku, Litiji in Črnomlji mesta ekonomični referent z dnevnimi 4 gl., do 15. julija t. l., pri deželnem komisiju za uravnavo zemljiskoga davka za Kranjsko. — Pri kranjski finančni prokuraturi dve mestni koncipistov, eno s 600 in eno s 500 gl. na leto, v treh tednih. — Na ljudski šoli v Rogatci mesto učiteljice in na ljudski šoli v Ormuži mesto podučitelja, mogoče učiteljice, pri dotičnih krajnih šolskih svetih. — Pri okrajinah celnih komisijonih v Parenji in Pulji mesta ekonomičnih referentov z dnevnimi 4—5 gl., v treh tednih. — Na vadnici v zvezi z učiteljskim pripravnim v Kapodistriji mesto učitelja z 800 gl., v šestih tednih.

**Eksekutivne dražbe** 30. junija: Prešinova pos. po 1000, 100 in 250 gl., v Radojcem. — Bučarjevo, 6500 gl., v Novem mestu. — Babnikovo, 2563 gl., 80 kr., v Zatičini. — Humberšekovo, 740 gl., v Šmarji na Štaj. — 1. julija: Cuckovo, v Bistrici. — Seljanovo, 1456 gl., 20 kr., v Zatičini. — 2. julija: Tancikovo, 80 in 865 gl. in Prebijovo, 4019 gl., v Ljubljani.

## Tujci.

26. junija.

**Evropa:** Skraber iz Zatičine. — gospodična Drenik Angelika, Gospa Julijana Costa iz Postojne.

**Pri Elefantu:** Husner, Reiter, Bah iz Dunaja. — Most iz Rieszowa na Galiskem.

**Pri Mallié:** Försteg iz Rumburga. — Rötel iz Kočevja. — Jelovšek z gospo iz Il. Bistrice. — Einerl iz Dunaja. — Baccaricich z družino, Leonardi iz Trsta.

**Pri Zamorei:** Steinhauser iz Celja. — Perc iz Idrije.

## Dunajska borsa 27. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67	gl.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	20	"
1860 drž. posojilo	101	"	25	"
Akcije narodne banke	983	"	—	"
Kreditne akcije	262	"	—	"
London	110	"	10	"
Napol.	8	"	83½	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	109	"	25	"

## Iz Geneve v Švici.

### Bôldt-ove

amerikanske

## pilule za čiščenje krvi

samo iz zelišč pripravljene

so najprostejše, najlagljje in najboljše sredstvo

(za obojni spol in o vsaki letni dobi)

za umno

(155—3)

## čiščenje krvi

in odstranjevanje žolčnih, usednih, sploh vseh zločestih sokov, iztokov i. t. d.

Taisto spričuje: Med. Dr. Satarière

Dr. Stéven

(VI. 3380 X.) Dr. Kemraire.

Škatljica po 70 pilul 1 gold. 50 kr. a. v.

Prave imo: J. Purgleitner, lekar „zum Hirschen“ v **Gradci**, Jos. Kozdera, lekar „zum rothen Krebs“, Stadt, am hohen Markt 12 na **Dunaji**, Carlo Zanetti, farmaciste via nuova v **Trstu**.